Ο Αρισταίος παντρεύτηκε την Αυτονόη, την κόρη του Κάδμου της Θήβας, κι απέκτησε μαζί της γιο τον Ακταίονα. Τον έστειλαν στον κένταυρο Χείρωνα να τον αναθρέψει. Ο Ακταίονας εξελίχθηκε σε σπουδαίο κυνηγό κι έφτασε να γίνει συνοδός της ίδιας της Άρτεμης στο κυνήγι.

Είχε πενήντα σπουδαία κυνηγόσκυλα και τα καλούσε καθένα με το όνομά του. Είχε όμως την ατυχία να οδηγήσει τα σκυλιά να πιουν νερό σε μια λίμνη, την ίδια ώρα που η Άρτεμη λουζόταν εκεί. Άθελά του, την είδε γυμνή. Αμέσως, η Άρτεμη τον μεταμόρφωσε σε ελάφι. Μόλις τα πενήντα σκυλιά είδαν το ελάφι, χίμηξαν καταπάνω του και το κατασπάραξαν. Μετά, άρχισαν να ψάχνουν τ' αφεντικό τους. Φυσικά, πουθενά δεν το βρήκαν. Κατέληξαν στο Πήλιο, στον κένταυρο Χείρωνα. Αυτός κατάλαβε τον καημό τους. Έφτιαξε ένα άγαλμα του Ακταίονα, το είδαν τα σκυλιά, ξεγελάστηκαν, ηρέμησαν.

Το φάντασμα του Ακταίονα όμως δεν μπορούσε να ησυχάσει. Τριγυρνούσε στα μέρη του Ορχομενού, χαλούσε τα χωράφια και τρομοκρατούσε τον πληθυσμό. Οι κάτοικοι της περιοχής έστειλαν κάποιους να ρωτήσουν το μαντείο των Δελφών, τι έπρεπε να κάνουν για να απαλλαγούν από το φάντασμα.

Το μαντείο απάντησε ότι η λύση ήταν να κατασκευάσουν μια χάλκινη εικόνα του Ακταίονα και να τη στήσουν σ' ένα βράχο. Και να βρουν τα απομεινάρια του και να τα θάψουν. Οι κάτοικοι του Ορχομενού εκτέλεσαν τις εντολές του μαντείου και το φάντασμα εξαφανίστηκε. Στο εξής, τιμούσαν το Ακταίονα ως ήρωα.

Στα 479 π.Χ., λίγο πριν από τη μάχη των Πλαταιών όπου οι Έλληνες νίκησαν οριστικά τους Πέρσες, ο Αθηναίος Αριστείδης, με προτροπή του μαντείου των Δελφών, έκανε θυσία προς τιμή των τοπικών ηρώων. Ένας από αυτούς ήταν ο Ακταίονας.

Ο Ετεοκλής και ο Φλεγύας

Ο πρώτος από τους γιους του Πηνειού και της Κρέουσας, ο Ανδρέας, έστησε το βασίλειό του στη Βοιωτία, στην περιοχή που την είπαν Ανδρηίδα κι έμελλε να ονομαστεί Ορχομενός. Εκεί ήρθε ο Αθάμας, ο γιος του Αιόλου, που παντρεύτηκε την ανιψιά του Ανδρέα, την Θεμιστώ. Ο Ανδρέας του χάρισε ένα κομμάτι γης και παντρεύτηκε την Ευίππη, κόρη του Λεύκωνα και εγγονή του Αθάμα και της Θεμιστώς. Του έκανε δυο γιους, τον Ετεοκλή και τον Άλμο.

Ως βασιλιάς, ο Ετεοκλής ήταν αυτός που πρώτος τίμησε τις Χάριτες στήνοντας τον βωμό τους στην Ανδρηίδα (κατοπινό Ορχομενό). Υπήρχαν εκεί τρεις ακατέργαστες πέτρες που λατρεύονταν ως Χάριτες και που πιστευόταν ότι «έπεσαν από τον ουρανό». Ο Ετεοκλής είχε τρεις κόρες. Χορεύοντας για να τιμήσουν τις Χάριτες, δεν πρόσεξαν και γκρεμίστηκαν σε ένα ανοιχτό πηγάδι. Η Γη τις λυπήθηκε κι έκανε και τις τρεις ένα λουλού**δι**.

Όταν ο Ετεοκλής πέθανε, το βασίλειο πέρασε στον αδελφό του, τον Άλμο, που, κατά κάποια εκδοχή, λογιζόταν και ως γιος του Σίσυφου. Ο Άλμος δεν απέκτησε γιο αλλά μόνο δυο κόρες, την Χρύση και την Χρυσογένεια. Με την πρώτη πλάγιασε ο Άρης κι απέκτησε γιο τον Φλεγύα. Με τη δεύτερη πλάγιασε ο Ποσειδώνας κι απέκτησε γιο τον Χρύση.

Βασιλιάς έγινε ο Φλεγύας, γενάρχης του λαού των Φλεγύων. Είχαν εγκατασταθεί στα Τέμπη κι εκτείνονταν ως τη θάλασσα. Ήταν λαός ληστών που αργότερα μετανάστευσαν στην Βοιωτία όπου έμελλε να τους εξολοθρεύσουν οι θεοί. Κατά μια ισχυρή εκδοχή, ο Φλεγύας ήταν που τους οδήγησε στην Βοιωτία. Εκεί, έκτισε την πόλη Φλεγύα που μετατράπηκε σε ορμητήριο ληστρικών εκστρατειών.

Για όλα, έλεγαν, έφταιγε ο θεός Απόλλωνας. Επειδή ο Φλεγύας είχε μια κόρη, την Κορωνίδα, την οποία ο θεός αγάπησε και κοιμήθηκε μαζί της. Αν και έγκυος, η Κορωνίδα ετοιμαζόταν να παντρευτεί τον Ίσχη, γιο του Έλατου της Αρκαδίας. Ο Απόλλωνας τον σκότωσε, ενώ η Άρτεμη σκότωσε την Κορωνίδα. Ο Απόλλωνας άρπαξε το ακόμα αγέννητο αλλά ζωντανό παιδί του, ανοίγοντας την κοιλιά της νεκρής Κορωνίδας, πριν το πτώμα της καεί στην πυρά. Γεννήθηκε έτσι ο Ασκληπιός.

Ο Φλεγύας έγινε έξαλλος με τον Απόλλωνα. Ξεκίνησε επιδρομές στις γύρω περιοχές, λήστεψε τους κατοίκους γύρω από την Κωπαΐδα, έφτασε ακόμα και να πολιορκήσει την Θήβα που μόλις είχαν προλάβει να τειχίσουν ο Ζήθος και ο Αμφίονας και κάποτε φάνηκε στα μέρη του μαντείου των Δελφών. Βγήκαν να τον αντιμετωπίσουν ο γιος του Απόλλωνα, περίφημος μουσικός Φιλάμμονας, και οι λίγοι στρατιώτες που προσέτρεξαν από το Άργος. Ο Φλεγύας σκότωσε τον Φιλάμμονα, αφάνισε τους στρατιώτες του και έβαλε φωτιά στον ναό του θεού Απόλλωνα. Πάνω εκεί, μπροστά του εμφανίστηκε ο Απόλλωνας οργισμένος, σκότωσε τον Φλεγύα και αφάνισε τους Φλεγύες. Ελάχιστοι σώθηκαν. Ανασυντάχθηκαν στη Φωκίδα. Με νέο αρχηγό τον Ευρύμαχο, επέπεσαν στην Θήβα. Ο Ζήθος και ο Αμφίονας είχαν πεθάνει, ενώ ο νόμιμος διάδοχος, Λάιος, ερωτοτροπούσε με τον Χρύσιππο στην Αργολίδα. Οι Φλεγύες πήραν την Θήβα, την λεηλάτησαν, την κατέστρεψαν και την ερήμωσαν.

(τελευταία επεξεργασία, 22 Μαρτίου 2021)